

Verohallinto
PL 325
00052 VERO

Lausunto

PL 26
00023 Valtioneuvosto
sm@gov.fi
key.poliisiosasto.sm@govsec.fi

17.5.2023

Viite / Diaarinumero
VN/1365/2022
VH/2017/00.04.05/2023

Sisäasiainministeriö on pyytänyt Verohallinnon lausuntoa esiselvityksestä tilitapahtumatietojen kyselymahdollisuuden lisäämisestä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään.

Lausunto Verohallinto kannattaa tilitapahtumatietojen kyselymahdollisuuden lisäämistä keskitettyyn pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään. Verohallinto pitää kuitenkin tärkeänä, että jatkoselvityksessä arvioidaan vielä seuraavia seikkoja:

Tilitapahtumatietojen käyttö verotuksessa

Esiselvityksen perusteluosassa on kuvattu eri viranomaisten tarvetta käsitellä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän tietoja ja yleisesti tilitapahtumatietojen käyttötarkoitusta.

Esiselvityksen kuvauksen perusteella Verohallinnolla olisi pääasiassa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 9 luvun 5 §:n mukaisesta yleisestä huolenpitovelvoitteesta johdettu tarve käsitellä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään mahdollisesti lisättäviä tilitapahtumatietoja.

Jatkotyössä perusteluita tulee tarkentaa siten, että siinä kuvataan täsmällisemmin tili ja tilitapahtumatietojen käsittelyä verotuksessa. Verohallinnolla ei ole laissa säädettyä toimivaltaa estää, paljastaa tai selvittää rahanpesua tai terrorismin rahoittamista. Verohallinnon toimivallasta säädetään verohallinnosta annetun lain (503/2010) 2 §:ssä ja tämän mukaisesti Verohallinnon tehtävänä on verotuksen toimittaminen, verovalvonta, verojen ja maksujen kanto, perintä ja tilitys sekä veronsaajien oikeudenvallonta. Verohallinto toteuttaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaista huolenpitovelvoitteita oman toimivaltansa puitteissa mutta huolenpitovelvoitteen toteuttaminen ei ole peruste saada tietoja sivulliselta eikä se voi olla primääri peruste myöskään käyttää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän tietoja. Käytännössä Verohallinto voi havaita esimerkiksi epäilyttäviä liiketoimia verotarkastuksen yhteydessä ja ilmoittaa tällaisia havaintoja edelleen rahanpesun valvontaviranomaisille sen mukaisesti kuin laissa säädetään. Tietojen käsittelytarve mm. pankkitilitietojen osalta arvioidaan aina verovalvonnan tarpeiden perusteella. On kuitenkin selvää,

Verohallinto
Esikunta- ja oikeusyksikkö
Vääksyntie 4
Helsinki

www.vero.fi
puh. 029 512 000
faksi 029 512 6100
VEROH 0100/w 5.2012

että verovalvonnan tehokkaalla toteuttamisella on myös vaikutusta siihen, kuinka hyvin Verohallinto voi toteuttaa rahanpesulain mukaista huolenpitovelvoitetta.

Voimassa olevan lain mukaisesti Verohallinnon oikeus saada tietoja pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä on kytketty verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 19 §:ään. Tämä tarkoittaa, että Verohallinto tekee ensin arvion siitä, että tilitiedot saatavat olla tarpeen verotuksessa ja tämän jälkeen käyttää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää, jos se on välttämätöntä verotusmenettelystä annetun lain 19 §:n soveltamisessa tilitapatumia koskevien pyyntöjen kohdentamiseksi. Tiedonantovelvoitteen toteuttamisessa pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän kautta on siten useampi harkintakynnys ja tämä lisää säännöksen tulkinnallisuutta. Silloin, jos pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää laajennetaan tilitapahtumatiedoilla, tulee pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän sääntelyä muuttaa siten, että tiedonsaannin tarkoituksena ei ole verotusmenettelylain 19 §:n kohdentaminen vaan käyttö on mahdollista Verohallinnon verotustehtävissä verohallinnosta annetun lain 2 §:n mukaisesti. Tämä vastaisi myös nykytilaa, jossa Verohallinto asettaa tiedonantovelvoitteen suoraan pankeille silloin kun tilitapahtumatiedot ovat verotuksessa tarpeellisia.

Tekninen ratkaisu ja tilitapahtumatietojen tietosisältö

Verohallinto pitää tärkeänä, että tilitapahtumatietojen käsittely yhteisessä järjestelmässä noudattaa yhtenäistä sekä standardin mukaista menettelyä ja rakennetta.

Tällä hetkellä Verohallinnon eri pankeilta suoraan pyytämät ja saamat tilitapahtumaraportit ovat tiedostomuodoltaan, rakenteeltaan ja tietosisällöltään hyvin erilaisia keskenään. Silloin, kun verotuksen verovalvontatoimenpide kohdistuu tilitapahtumatietoihin tarkoittaa se tarvetta muodostaa kokonaiskuva kaikkien valvontatoimenpiteeseen liittyvien tiliotteiden sisältämistä tiedoista. Nykytilassa tämä edellyttää eri pankeista saatujen tiliotteiden konvertointia ja muuntamista rakenteeltaan yhdenmukaiseen muotoon. Suurin osa tiliotteista pystytään konvertoimaan automaatioissa, mutta osa tiliotteista vaatii manuaalista työtä. Sekä automatisointi että manuaalinen konvertointi vaativat resursseja. Silloin, jos tilitapahtumaraportit ovat standardoidussa rakenteisessa muodossa, vähentää se merkittävästi automatisoinnin ja manuaalisen konvertoinnin resurssitarvetta Verohallinnossa.

Nykytilassa tilitapahtumaraporttien tietosisältö vaihtelee suuresti pankkien välillä. Tietosisällöltään suppeat tiliotteet vaikeuttavat ja hidastavat verovalvontatyötä sekä edellyttävät lisäselvittelyä. Tietosisällöltään kattavimmat tilitapahtumaraportit saadaan rajapinnan kautta kahdelta pankilta. Esiselvityksen kohdassa 3.4. esitetty yhdeksän kohdan listaus tilitapahtumien tietosisällöstä on liian suppea, kun sitä verrataan verotuksen tarpeisiin ja siihen, mitä Verohallinto pyytää ja saa pankeilta nykytilassa. Suurin osa tällä hetkellä saatavista tilitapahtumaraporteista on tietosisällöltään kattavampia kuin ehdotettu tietosisältö. Mikäli verovalvonnassa käytettäisiin tilitapahtumaraportteja esiselvityksessä ehdotetulla tietosisällöllä, olisi se pääosin riittämätön ja pankeilta pitäisi pyytää vielä erikseen tarkempaa tilitapahtumaraporttia. Tämä menettely lisäisi pankin ja Verohallinnon hallinnollista taakkaa sekä viivästyttäisi verovalvontaa.

Näin ollen Verohallinto pitää tärkeänä sitä, että pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän tilitapahtumien tietosisältö on Camt.052-sanoman mukainen siten, että kaikki kentät olisivat käytössä (ks. liite). Verotusta koskevissa käsittelytilanteissa kaikkien kenttien tiedot ovat merkityksellisiä ja tarpeellisia. Lisäksi tilitapahtumista tulee ilmetä myös maksukorttitapahtumien ostopaikat, jotta verovalvonnassa voidaan tunnistaa liiketoimintaan ja yksityistalouteen liittyvät maksut. Tilitapahtumaraportissa tulee olla myös aina avattuna tapahtumatasolla koontimaksut ja koontisuoritukset.

Esiselvityksen kohdassa 3.6 on ehdotettu mahdollisuutta kysyä järjestelmän kautta myös muita tietoja pankeilta. Verohallinto kannattaa tätä toimintoa ja tämän toiminnallisuuden tulisi olla kaikkien pankkien osalta yhteneväinen. Muita kuin tili- ja tilitapahtumatietoja voisivat olla esimerkiksi tiedot maksukortista sekä luottojen tiedot. Tietojen saaminen mahdollisimman yhteneväisesti vähentäisi osaltaan hallinnollista taakkaa sekä Verohallinnon että pankkien osalta.

Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän muu kehittäminen

- **Järjestelmän hyödyntäminen kuolinpesän selvittämisessä**
Verohallinto kannattaa esiselvityksen kohdassa 3.9.2 esitettyä mahdollisuutta hyödyntää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän käyttämistä kuolinpesän asiointitarpeen poistamisessa siten, että vainajan kuolinhetken tili- ja saldotiedot olisivat kuolinpesän saatavilla sähköisesti. Tätä koskevassa säädösvalmistelussa tulisi huolehtia siitä, että sääntely mahdollistaisi tilitietojen käytön ja kytkennän esimerkiksi poikkihallinnollisissa digitaalisissa ekosysteemeissä jatkossa kehitettäviin kuolinpesän sähköisiin asiointipalveluihin tai muihin vastaaviin järjestelmiin. Näitä kuolinpesän asioinnin helpottamista koskevia kehittämisajatuksia ja digitalisaatiota edistäviä ratkaisuaihioita on esitelty Verohallinnon ja DVV:n laatimissa Läheisen kuolema -elämäntapahtumaa koskevissa Digikompassi ehdotuksissa.
- **Järjestelmän käyttö verotuksen toimittamisessa**
Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää voitaisiin hyödyntää tulevaisuudessa myös yritysten digitalisaation edistämiseksi esimerkiksi siten, että taloudenhoito ja raportointi muodostettaisiin automaattisesti tilitapahtuminen perusteella ja hyödynnettäisiin valvontajärjestelmän raportteja ja menettelyitä. Tämä ajatus ei ole ollut mukana esiselvityksessä ja se edellyttää erillistä selvitystä.
- **Neuvoston direktiivi 2011/16/EU hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla**
Esiselvityksessä on viitattu Neuvoston direktiiviin 2011/16/EU hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla (virka-apudirektiivi). Direktiivin 22 artiklan 1 a kohdan mukaisesti niiden jäsenvaltioissa säädettyjen lakien täytäntöönpanoa ja täytäntöönpanon valvontaa varten, joilla tämä direktiivi pannaan täytäntöön, sekä tässä direktiivissä vahvistetun hallinnollisen yhteistyön toimivuuden varmistamiseksi jäsenvaltioiden on säädettävä laissa siitä, että veroviranomaisilla on pääsy Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 (*1) 13, 30,

31, 32 a ja 40 artiklassa tarkoitettuihin mekanismeihin, menettelyihin, asiakirjoihin ja tietoihin. Tässä tarkoitetaan nykyistä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää ja nykyisessä sääntelyssä on myös viitattu tietojen käyttämiseen silloin, kun Verohallinto valvoo mm. virka-apudirektiivin mukaista huolenpitovelvoitetta.

Nykyinen pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmä edellyttää yksittäisten kyselyiden tekemistä asiakkaiden yksilöintitiedoilla. Verohallinnolla on kuitenkin virka-apudirektiiviin perustuvassa valvonnassa tarve tarkistaa se, onko pankki tutkinut ja tunnistanut asiakkaat riittävästi ja oikein sekä raportoinut tilitiedot oikein Verohallinnolle. Tämä valvonta edellyttää laajaa pääsyä pankin asiakastietoihin ja tilitapahtumiin eikä valvontaa voida toteuttaa pelkästään asiakkaan yksilöivillä kyselyillä. Lisäksi tarvittava tietosisältö poikkeaa jonkin verran siitä mitä edellä on esitetty muun verotuksen tarpeista. Hallinnollisen taakan vähentämiseksi sekä tehokkaan ja yhdenmukaisen valvonnan turvaamiseksi tulisi jatkossa arvioida tilitietojärjestelmän kehittämistä turvaamaan myös virka-apudirektiivin mukaisen valvonnan. Tämänkaltainen tietojen käsittely ei ole ollut arvioitavana esiselvityksessä.

Pääjohtaja

Markku Heikura

Johtava asiantuntija

Taito von Konow

Liite (Camt.052 sanoma)**Tilitapahtumat**

Juokseva numero
Kirjauspäivämäärä
Arvopäivämäärä
Saajan nimi
Saajan tunnus
Saajan muut tiedot
Saajan tunnuksen tyyppi/myöntäjä
Saajan tilinumero
Maksajan nimi
Maksajan tunnus
Maksajan tunnuksen tyyppi/myöntäjä
Maksajan muut tiedot
Maksajan tilinumero
Viesti
Pankin viesti
Viitenumero
Transaktion rahamäärä
Transaktion valuutta
Alkuperäisen transaktion rahamäärä
Alkuperäisen transaktion valuutta
Tapahtuman status
Kirjausselite, kotimainen
Kirjausselite, ISO20022
Kirjausselitteen tarkenne, ISO20022
Kirjausselitteen tarkenne 2, ISO20022
Toistuvaissuorituksen laatu
Arkistointitunnus
Alkuperäinen saaja
Alkuperäinen saajan tunnus
Alkuperäisen saajan muut tiedot
Alkuperäinen maksaja
Alkuperäisen maksajan tunnus
Alkuperäisen maksajan muut tiedot
Maksajan maksunvälittäjä
Saajan maksunvälittäjä
Varmennustunnus
Varmennuksen teko pvm
Varmennuksen viimeinen voimassaolo pvm
Varmennuksen pyytäjä
Tapahtumaryhmän tekninen tunniste
Yksilöllinen tekninen tunniste
Tekninen tunniste 2
Tapahtuman hyväksymishetki
Transaktion lisätiedot

Tiliraportin yhteenveto

Sanoman tunniste
Sanoman luontihetki
Alkuperäisen kyselyn tunniste
Tiliraportin tunniste
Tiliraportin luontihetki
Raportin alkupvmklo

Raportin loppupvmklo
Tilinumero

Avaussaldon osalta:

Saldon tyyppi

Saldo

Saldon pvm

Tilin limiitti (sisältyykö saldoon)

Tilin limiitti (summa)

Päätössaldon osalta:

Saldon tyyppi

Saldo

Saldon pvm

Tilin limiitti (sisältyykö saldoon)

Tilin limiitti (summa)

Tapahtumien lukumäärä raportilla

Tapahtumien nettosumma

Hyvitystapahtumien määrä

Hyvitystapahtumien summa

Veloitustapahtumien määrä

Veloitustapahtumien summa

Seuraavat dokumentit on allekirjoitettu keskiviikko 17. toukokuuta 2023

Lausunto_420497.pdf

(92458 byte)

SHA-512: 11a77cb88552a12e21129f4d43d02772d49c8
bd3d356e24bd58702361a2e3086db00e8227b9e91400d9
6b1126c2f5c0c2e5a7f352d82b6496117fafc13c502f0

Allekirjoitukset

17.5.2023 8.57.49 (CET)

Konow von Taito

taito.vonkonow@vero.fi
Allekirjoitettu pika-allekirjoituksella

17.5.2023 9.16.50 (CET)

Heikura Markku

markku.heikura@vero.fi
Allekirjoitettu pika-allekirjoituksella

Allekirjoituksen on sertifioinut Assently

Verohallinnon lausunto 17.5.2023

Tämän tosیتteen aitouden varmistaminen voidaan tehdä skannaamalla oheinen QR-koodi. Voit tehdä tämän myös käymällä <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

11a77cb88552a12e21129f4d43d02772d49c8bd3d356e24bd58702361a2e3086db00e8227b9e91400d96b1126c2f5c0c2e5a7f352d82b6496117fafc13c502f0

Tästä tosیتteesta

Tämä dokumentti on allekirjoitettu Assently-palvelulla. Sähköisesti tunnistetun allekirjoituksen katsotaan olevan sähköisesti varmennettu. Suomen laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista 1/9/2009 määrittää, että sähköinen allekirjoitus on yhtä pätevä kuin perinteinen fyysinen allekirjoitus.

Assently AB, Org Nr 556828-8442
Assently AB | Hölländargatan 20, 111 60 Tukholma